

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:		Npara odată în săptămână: DUMINECA.	REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, Strada EMINESCU Nr. 35. Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.
Pe un an — — — — —	40 Lei.		
Pe jumătate de an — — — — —	20 Lei.		

Ajutați orfanii de războiu.

Dintre multele îndatoriri ce a lăsat în sarcina noastră cataclizmul războiului pentru dezrobire; să poate spune că cea mai imperativă, mai delicată și care solicită ajutorul efectiv a ori cărui român, este îngrijirea micuților orfani de războiu, cari își ridică mânuțile rugătoare — spre noi și ne imploară ajutor.

Suntem în toiul iernii, când tinerele vlăstare ale scumpilor noștri eroi, sufăr și de frig și de mâncare mai bunicică și simțesc și lipsa unei mângăeri părintești.

Și dacă nu avem posibilitatea să le acordăm toate aceste 3 bunuri, măcar aparte să-i luăm sub ocrotirea noastră și să le arătăm că nu sunt „copil nimănu” cum le zic sărmanele lor mame, ci sunt copil patriei noastre iubite și ai noștri ai tuturor.

În timpul acesta de iarnă toți ne strângem în mijlocul familiei, rudeniilor și cunoscuților, pentru a petrece clipe vesele și de repaos; acestea momente sunt prilej înălțător pentru a ne cugeta la eroii României întregite, cari la chemarea patriei cu sfidarea supremei jertfe de sine, s'au smuls din brațele celor mai dragi ai lor și au alergat să ne îndeplinească visul milenar, să făurească România-mare. Sărmanii noștri eroi, cari s'au sacrificat pentru fericirea noastră și își dorm somnul vecniciei prin cine știe cari țări străine, iar copilașii lor sufăr în țara făurită de părinții lor, — de frig, foame și dulceața părintească.

În orașe soarta lor e mai bună, căci societatea ocrotirei orfanilor de războiu i-a strâns într'un mănunchiu și le poartă grije, dar la sate soarta lor e destul de jalnică, înțeleg pe cei săraci. Cei mai mulți sunt răzletii prin comune fără nici un câpătai, unii n'au nici mamă, căci în cursul timpului sau a decedat sau s'a măritat, prin ce mulți au rămas și mai înstrăinați, alții sunt angajați de servitori pe la străini, fără să le poarte nimenea de grije.

În fața acestor constatări triste și dure-roase, ne cuprinde o jenă și resemnându-ne

din indolența nepăsătoare ce ne stăpânește, toți românii avem datorința sfântă și morală să luăm sub aripele noastre pe micii orfani, să le dovedim că ei nu sunt copil nimănu, ci sunt copii țării românești și ai noștri ai tuturor.

Ce act frumos, nobil și caritativ ar săvârși femeile noastre inteligente dela sate, dacă în fie care comună ar întinde mâna lor ocrotitoare asupra acestor micuți. Pt. exemplu preotesele noastre cu soțiile secretarilor, învățătorilor și altor fruntași din comune, ar aduna în vre-o duminică și sărbătoare pe acești drăguți și luându-i sub blânda lor îngrijire le-ar împărtași, mâncare, ar face colecte pentru îmbrăcăminte celor mai lipsiți și le-ar da sfaturi și povețe pentru a crește din ei creștini buni și cetățeni vrednici.

În cazul acesta vom dovedi că cinștim memoria scumpilor noștri eroi și îndeplinim porunca Mântuitorului care a zis: „ceea-ce a fi făcut la acești mai mici frați ai mei, mie mi-ați făcut”.

O mărturisire prețioasă.

În interviul acordat de I. P. S. mitropolit al Blajului dr. Vasile Suciu unui ziar din București vorbind de necesitatea unor reforme în viața bisericească, a spus că „sânt chestiuni, de cari nici nu te poți atinge, cum e d. ex. aceea a sărbătorilor și posturilor, deși ambele sânt studiate încă dela sinodul din 1900; nu putem face însă nici o înnoire, până nu fac frații gr.-or”.

Vedem în aceste din urmă cuvinte confirmarea din nou a unui adevăr cunoscut de mult, că anume în privința credinței și a practicilor religioase poporul român este stăpânit și în timpul de față cum a fost și în trecut totdeauna și pretutindeni, de o perfectă unitate și statornicie.

Oricât pe multe stăruințe au desfășurat cei obligați prin situația lor oficială a introduce în sufletul poporului oarecare deosebiri de credință, ori în deprinderile lui religioase oarecari înnoiri, nu au reușit, fiindcă nici un fragment

al acestui popor nu a consimțit a se rupe și a se înstrăina de sfânta comunitate spirituală, în care și-a aflat adăpost și ocrotire viața neamului întreg.

Iată, pentru ce este atât de prețioasă mărturisirea mitropolitului din Blaj, care în calitatea sa de conducător al unei mitropolii românești cu tendințe centrifugale se vede îndemnat a declara că nu poate introduce în viața religioasă a turmei sale nici o învoire, până nu vor introduce și conducătorii bisericii ortodoxe-române învoire la fel. În această declarațiune se cuprinde recunoașterea unui fapt de importanță deosebită: *viața sufletească a poporului român nu poate fi sfâșiată în două și îndrumată în direcțiuni contrare, ci pretinde să fie călăuzită pe aceleași cărări ale unității și solidarității frățești depline*, din cari a isvorit și în trecut atâta putere de rezistență în fața tuturor tentativelor de învrăjpire și desbinare. Când șeful ierarhic al unei confesiuni constată, că introducerea unei reforme în viața bisericească a credincioșilor săi e condiționată de atitudinea bisericii surori, recunoaște prin aceasta în mod tactic, că nu atât voința dânsului, ci mai mult tradiția și atitudinea celeilalte biserici stăpânește și îndrumă viața sufletească a propriilor săi credincioși.

De aci rezultă, că *deosebirile confesionale*, provocate în mod silnic și artificial, între românii ardeleni *nu au nici un temei de realitate sufletească*. Dacă poporul a reușit să rămână atât de încheșat și nedesbinat, împotriva tuturor încercărilor seculare de a-l sfâșia, — este acum datoria păstorilor săi sufletești, să deschidă ochii în fața acestei *realități îmbucurătoare* și să tragă concluziile pe cari acest fapt însuș le impune și *interesul solidarității naționale le pretinde!*

Necesitatea unor reforme de ordin religios este adânc simțită în toate straturile poporului român. Aceste reforme trebuie studiate, pregătite și aplicate prin *metode identice*. Ce ar fi deci mai firesc decât a vedea pe I. P. S. Mitropolit Vasile dela Blaj, împreună cu toți colegii săi episcopi, participând la consfăturile, pe cari le țin în București mitropolii și episcopii bisericii ortodoxe române și luând măsurile cele mai corespunzătoare timpului și scopului spre a introduce în biserica românească de pretutindeni învoirile necesare?

În trecut episcopii români greco-catolici participau *la conferențele episcopilor unguri romano-catolici*; puteau fi văzuți chiar în procesiunile, pe cari aceștia le aranjau cu mare fast în capitala Ungariei.

Cu atât mai mult credem că se vor simți acum îndemnați a se întoarce cu *întreg* sufletul către *capitala României* și a șede la sfat cu Vlădicii ortodocși — frați în Hristos și frați în românism — cari vor avea cu siguranță mai multă înțelegere pentru toate păsurile și dorințele lor, de cum au putut să aibă conști și baronii unguri, îmbrăcați în revereandă vlădicească...

Cunoscând bunele sentimente românești ale I. P. S. Sale și ale colegilor săi în episcopie națională — sperăm a-i vedea în curând pe toți cei *24 de vlădici românești* laolaltă, în sfaturi și inițiative comune, îndreptate spre binele poporului și spre înălțarea statului român. (Telegraful R.) I. Lupaș.

Nr. 4095/1921.

Aviz oficios.

Se aduce la cunoștință că P. V. Consistor din Cernăuți a îngrijit de tipărirea următoarelor manuale pentru studiul religiunii, lucrate de C. Coca:

Istoria bisericească à	8 Lei
Învățătura credinței	7 "
Apologetica	10 "
Dogmatica	10 "
Testamentul vechiu	17 "
nou	17 "
Învățătura moralei	17 "
Liturgica	17 "
Catehism mic pentru	
clasele primare I. — II.	3 "
Acelaș, pt. clasele III. — IV.	4 "

Celelalte manuale ale numitului fost catihet se vor tipări în curând.

Prin aceasta se atrage asupra acestor cărți atenția profesorilor de religiune și a catihetilor nostri, precum și acelor ce se interesează de prosperarea învățământului religios.

Cărțile se pot procura dela librăria „Ostașul Român” din Cernăuți.

Arad, 15/31 Decembrie 1921.

Joan J. Sapp,
episcop

Cari sunt mijloacele prin cari problema religioasă ar ajunge la ținta sa finală, care e cunoașterea pe deplin a lui Dumnezeu?

(Urmare.)

Câtă cercetare de sine, câtă răspundere și ce cheltuire grea, are preotul să poate vedea și de acolo, că Sf. Ioan Christom, măcar, că era vrednic, nu o primit alegerea sa de preot, de către poporul Antiohean, ce s'a refugiat în singurătate și numai după

multe stăruinți o cedat, știind el bine, după cum zice și contimporanul său Sf. Grigorie Teologul „că nu mulți preoți se vor mântui, ci cei în mulți vor perli. Însuși profetul Moisi s'a abținut dela preoție și au consacrat pe fratele sau Aaron în locul său.” (Eșire III, 11.)

Dacă privim la cartea deschisă tuturor la poporul nostru, constatăm, că și el cunoaște pe preotul cu vocație și pe cel fără vocație. Preotul, ce nu are vocație, este încununat în toată viața, de un pronunțat indiferentism religios, pe care natural, că vrând nevrând, chiar din exemple și fapte se propagă poporului, iar preotul nu zice că atare preot nu are vocație, că nu-și cunoaște chemarea ci zice că: „nu calcă a popă”, „nu să ține de popie.” Cu astfel de titluri preoții fără vocație să și mândrescă mai adaugă că numai sil t de părinți, rude ori prieteni o intrat în cler, dar lui nu-i convine preoția și că mâine poimâine are să părăsească cariera, fiind așteptat cu brațele deschise de altă carieră și funcțiune mai înaltă!

Aceste declarații — reduc prestigiul vorbitorului arătându-i numai slăbiciunea și lipsa de vocațiune. Doamnel! Câtă distanță dela aceste declarații ușoare până la puternia exclamație a metropolitului Șagune, care zice: „și dacă de o sută de ori m'ășnaște numai preot aș fi”. Preotul fără vocație are o portura opusă demnității preoțești: e îndărât nic de cultul religios, de învățătura relig. a poporului, lacom de câștig material personal, avar, intrigant, în loc de ocupațiuni serioase și demne de un preot, își alege ocupațiuni, cari nu cadrează cu demnitatea și chemarea preotului cum e d. e. crâjmăritul, și neguțătoria; ocupațiune laterală compatibilă preotului ar fi economia, grădinăritul, pomăritul și stupăria. În fine preotul fără vocațiune nu învață, nu cetește scriptura nu are puterea cuvântului. Acesta nu va cuteza să dea sfaturi și îndemnuri pastorale, căci cu drept îl va replica poporul: „Doctore vindecă te pe tine însuși.” (Luca IV, 23)

Dar să vedem și pe preotul cu vocațiune! Preotul cu vocațiune e respectuos, serios în sfaturi rel-morale, blând caritabil, totdeauna treaz la minte, resemnat în nevoi, mulțumit cu sine cu Dzeu, mândru de numele ce-l poartă și de chemarea ce o are. Cuvântul preotului cu vocațiune pătrunde în inima poporului; înmoaie, îmbunătățește, ca ploaia pământul cultivabil, aprinde dragostea și credința în Dzeu. Predica lui fie morală, fie pastorală, fie dogmatică abea rostită e înțeleasă și scrisă în inima poporului. Preotul cu vocațiune la vreme de nevoie când biserică ori poporul său cere jertfă nu se retrage, ci jertfește cu drag și poporul vede și simte aceasta, binecuvântarea lui Dzeu și Duhul sfânt se pogoară peste ei, împărăția lui Dzeu se realizează pe pământ în sufletele păstorului și păstoriiilor.

Am tratat până aci despre acele mijloace, cari formează chemarea preotului misiunea și datorințele lui la ridicarea problemei religioase.

Voiesc a arăta pe scurt și mijloacele prin cari mirenii noștri, îndeosebi intelectualii noștri ar putea ajuta cauzei noastre, adică problemei noastre religioase.

Voiesc o arăta pe scurt și mijloacele prin cari mirenii noștri, îndeosebi intelectualii noștri ar putea ajuta cauzei noastre, adică problemei noastre religioase.

Religiunea e un bun comun, obligatoare la formă pentru toți acei cari formează o societate religioasă,

În cadrele constituției bisericii noastre, mirenii li-se dă puțința a luă parte hotărâtoare aproape la manifestațiunile noastre de ordin religios, în măsură mai mare, ca, nouă preoților. În schimbul ohoarei acesteia, mirenii li-s'ar impune o atitudine mai binevoitoare și o grijă mai mare față de problema religioasă. Ce e drept între cetitorii, ajutătorii, întemeietorii și binevoitorii bisericii noastre numărăm mulți, foarte mulți mireni, rămânând numele acestora sacru și sfânt, cași faptele lor, dar aceasta e o ceată mică, pânăcând a acelora, cari și-au uitat în ce societate s'au scris pe ei, și sufletul lor, e numeroasă și pentru cauza religioasă stricăcioasă.

În adunările de stradă, de club, cafenea, loca-puri publice și de stat de clic și de partid, precum și în ori-ce fel de adunare, mireanul, care voiește a-și profesa ideile, de obicei uită că Dzeu e peste tot locul, nu-i cere ajutorul, nu-i amintește numele nici măcar în glumă; ba de cele mai de multeori acești oratori decad până la injurii, blasfemii și vorbe vulgare, produ când vulgului distracție, iară celor curați la inimă scârbă și greață.

Mirenii noștri să nu-și facă cinste și plorie prin cuvinte necuviincioase, aruncate cu un dispreț suveran religiei, bisericii și preoției. Aproape la fiecare pas te întâlnești cu apostrofări că: preoții nu lucră nimic, sunt neactivi, neculți, rău îmbrăcați, nemanierați ș. a. Că suntem neculți nemanierați, rău îmbrăcați, nu e vina noastră, ci e vina acelora, cari ne-au așezat pe acesta treptă de ocară și acelora cari ne susțin azi pe aceasta treaptă — dară că suntem neactivi — ca țagmă — respingem acuza, dovedind cu trecutul și prezentul nostru, că ori de cât ori datorința ne-a chemat la muncă — am îndeplinit aceasta cu conștiințiozitate și cu mai multă râvnă, decât oratorii stradelor, cluburilor și partidelor.

Mirenii, cari poartă condeiul, să apere cu scrisul lor pricipiile noastre de credință, cum au făcut-o aceasta un Iorga și A. C. Cuza, reducând la zero teoriile greșite ale unor profesori liberi cugetători, a căror leșire necredincioasă și-au dovedit-o prin aliatul lor Petre Bujor, care designat a ține conferința (Rer. Teol. a. 1914). Cazul acesta să repetă și azi în fel și formă; durere însă că azi sunt puțini ca Iorga și Cuza, cari să ia asupra lor rolul de apologeți a pricipiilor noastre creștine.

(Va urmă.)

Nr. 4291/1921

Aviz officios.

Examenul de cvalificațiune pretească cu candidații de preoție prescris prin Statutul Organic și regulamentul special, se va ține în ziua de Joi, în 3/16 Februarie 1922 și zilele următoare la ora 9 a. m. în sala de ședință a Consistorului ort. român din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, în terminul staverit prin §-ul 8 din regulamentul special și-au înaintat aici cererile corespunzător instruite.

Arad, 12/25 Ianuarie 1922.

1-3

Consistorul ort. rom. din Arad.

INFORMAȚIUNI.

Praznicul Bobotezei în Arad. Botezul Dlui Hristos care este unul dintre principalele praznice a bisericii noastre, și în anul acesta ca și în anii precedenți a fost prăznuit în Arad cu un fast și o pompă deosebită. Serviciul divin: în biserica catedrală a fost celebrat de P. S. S. Eepiscopul nostru *Ioan*, asistat de protopopii M. Păcățian, T. Văjan, D. Muscan, Dr. T. Botiș, preoții A. Popoviciu, C. Lazar, Dr. L. Iacob și diaconul I. Cioara. În cursul sf. Liturghii P. S. S. a hirotesit întru protopop pe preotul — profesor Dr. L. Iacob. Răspunsurile liturgice le-a cântat în mod înălțător și precis corul mixt din Arad condus de d. Lipovan. Mărețul act al sfințirii apei a fost săvârșit de P. S. S. părintele Episcop și clerul celebrant, — în biserică, căci deși se alcătuese un program precis pentru a se face o procesiune frumoasă la apele Murășului, din cauza timpului ploios a trebuit abandonat. Naintea catedralei s'a postat muzica Regimentului I. Dolj și câte o companie de onoare din fiecare regiment aflător în Arad, cu drapelele. Splendoarea serbării o ridică prezența Dlui General Leca, secundat de corpul ofițerilor precum și toate autoritățile civile din Arad. Când P. S. S. părintele Episcop a scufundat sf. cruce în apă și a întonat troparul: În Iordan botezându-Te Tu Doamne..., muzica militară a întonat imnul religios, iar tunurile așezate în piața catedralei au tras 21 de salve, după cari P. S. S. a stropit publicul și pe mândrii noștri dorobanți, cu apă sfințită.

Protopop nou. La praznicul Bobotezei Prea S. S. Episcopul nostru *Ioan* a hirotesit pe profesorul de teologie Dr. Lazar Iacob întru protop. Felicitările noastre.

Noi episcopi. După deschiderea parlamentului sf. Sinod va propune convocarea marelui colegiu pentru alegerea a doi episcopi pentru eparhiile Dunării de Jos în locul episcopului Nifon, demisionat, și Buzăului în locul decedatului episcop Dionisie. Sfântul Sinod recomandă candidaturile actualilor locțiitori de episcop, la cele două eparhii; adică pe arhiereul Platon Giosu pentru eparhia Dunării de Jos, și pe arhiereul Teofil Mihăilescu pentru eparhia Buzăului.

Lumina Satelor foaie săptămânală pentru popor a apărut. Cu începutul anului nou și-a luat drumul spre satele noastre, ducând cu sine în fruntea primului număr binecuvântarea I. P. S. Sale părintelui mitropolit *Nicolae*. Se prezintă în condiții tehnice superioare și e scrisă în duh creștinesc și românesc, cu înțelegere pentru trebuințele vieții dela țară. Proșimea noastră trebuie să-și facă o datorie de conștiință din sprijinirea și răspândirea largă a gazetei. Ea s'a trimis tuturor preoților din mitropolie.

Porumbel șpion a fost prins la hotarele unei țări. El venea și aducea ștafete și documente secrete, cari erau legate cu un inel de piciorul lui.

Concurs.

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 3530/1921 să escrie concurs pentru deplinirea definitivă a parohiei vacante lersnic cu termine de 30 zile dela prima publicare în organul officios „Biserica și Școala.”

Venitele parohiale sunt: 1. Usufructul unei sesiuni de pământ estravilan și a grădinei parohială; 2. Dreptul la pășunat, ori câte vite ar avea; 3. Stolele legale; 4. Birul preoțesc dela fiecare familie σ spene cucuruz despoiat; 5. Întregirea dotăției dela stat.

Casă parohială nu este, dar comitetul parohial pune la dispoziția alesului locuința școlii până va avea învățator, dările publice după beneficiul preoțesc le va suporta alesul.

Parohia e de cl. II., dar se admit în mod excepțional și concurenți cvalificațiune de cl. a III., dar numai în cazul, că nu să prezintă nici un concurent de clasa mai superioară.

Alegândul preot în caz de lipsă va trebui să fungheze și ca învățator.

Reflectanții sunt poștiți a-și înăinte cererile de concurs, adfustate conform Reg. p. par. cu toate documentele prescrise, adresate comitetului parohial din lersnic posta Mănăștur oficiului protopouesc gr. ort. rom. din Belinț.

Din ședința comitetului parohial ținută în 23 Decemvrie 1921.

Ioan Capitan,

preot adm. ort rom. ca pres. com. par.

În conșelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3-8

Redactor responsabil: SIMIÖN STANA.

Cenzurat: V DÄRLEA.